

Pericopa VaYakhel - Avantajul „oglinzilor mulțimilor” și ce putem învăța din ele [anul 5784]

„A făcut ligheanul din aramă și soclul său din aramă, din oglinzile mulțimilor [de femei] care se adunau la intrarea în Cortul Întâlnirii” (Exod 38:8).

Rași explică despre „oglinzile mulțimilor” în acest verset: „Fetele lui Israel țineau în mâinile lor oglinzi în care se priveau când se dichiseau, chiar și pe acestea ele nu au ezitat să le aducă ca donație la construirea Tabernacolului. Lui Moise i se făcuse lehamite de la aceste oglinzi fiindcă ele conțineau „viciul rău al omului”; Domnul i-a spus, acceptă-le, pentru că ele îmi sunt foarte dragi, fiindcă prin intermediul lor femeile au constituit în Egipt multe grupări. Când bărbații lor erau trudiți cu munca silită, ele le aduceau mâncare și băutură, apoi le dădeau să mănânce și luau oglinzile în mână văzându-se fiecare cu soțul ei în oglindă și încurajându-i spunând, eu sunt mai frumoasă decât ea, așa provocând bărbații lor să le dorească, rămânând grele și născând, după cum scrie „Sub măr ți-am stârnit dorința” (Cântarea Cântărilor 8:5). Aceasta este semnificația „oglinzilor mulțimilor, să facem ligheanul din ele”, să fie armonie între soț și soție, să stropească cu apa din ele ca să stingă gelozia soțului ascunsă de el”.

Marele comentator Even Ezra (Spania, sec. 12) vorbește și el despre marele avantaj al acestor oglinzi; „Iar pricina „mulțimilor” vine de la faptul că obiceiul femeilor este de a se înfrumuseța ca să se privească în fiecare dimineață și să vadă fața lor în oglindă ca să-și aranjeze coafura. Acestea sunt amintite de profetul Isaia, obiceiul evreilor fiind ca acela al musulmanilor și până astăzi. În Israel erau femei care slujeau Domnul, care s-au îndepărtat de viciile acestei lumi, și-au donat oglinzile deoarece numai era nevoie să se împodobească. Ele veneau în fiecare zi la intrarea în Cortul Întâlnirii ca să se roage și să asculte despre mișvot. Acestea sunt „mulțimile” de la poarta Tabernacolului, fiindcă erau mulți”.

Învățătura acestor mari înțelepți din Evul Mediu este o morală foarte importantă fiilor și fiicelor lui Israel.

Însă mai este un aspect al acestei chestiuni. După alte comentarii, Moise a susținut că deoarece ligheanul a fost conceput pentru scopuri de sfințenie și purificare, preotul sfințindu-și mâinile și picioarele în lighean, iar de acum înainte va veni preotul și va privi în oglindă și cine știe, își va pune gânduri rele. Domnul i-a răspuns lui Moise, că deoarece donația evreilor a fost pentru scopuri bune, iar după Even Ezra femeile au renunțat la plăcerile acestei lumi, nu ai pentru ce să ai temeri și eu îți promit că ei nu se vor răzgândi.

Cu toate acestea, trebuie să ne întrebăm, cum se folosesc de oglinzi pentru lighean, când în halacha s-a stabilit că „oricare haină care este folosită de o persoană oarecare nu poate fi folosită în sfințenie”. În „Șulhan Aruch”, vol. Orah Haiim, 153 scrie: „Nu se cumpără haine care au fost folosite de o persoană oarecare ca obiect sfânt”. De exemplu, dacă cineva are un covor pe care l-a folosit deja acasă și vrea să-l aducă la sinagogă – este interzis. El poate să cumpere un covor nou care a fost cusut pentru sinagogi.

Rambam merge și mai departe: chiar dacă a cumpărat o haină nouă care a fost cusută pentru un om oarecare – este interzis. Este permis doar haine și covoare preparate special pentru folosul sinagogii. Însă marele înțelept

Maghen Avraham (Polonia, sec. 17) spune că dacă haina a fost cusută din nou și i s-a schimbat forma, ea poate fi întrebuințată. Așa se explică și chestiunea noastră din pericopă. Adăugarea oglinzilor la lighean le-a schimbat forma făcând ceva nou, care a făcut posibil acest uz al lighenelor. Cu alte cuvinte, din cauză că au topit acele oglinzi și le-au transformat în lighene schimbând astfel forma lor. Așa este și cu jertfele. Omul dă la Templu un bivol sau o oaie, iar ele sunt acceptate cu toate că au fost folosite la treburi de zi cu zi. Cauza este că din momentul în care ele sunt jertfite, se schimbă forma și situația lor. Așa a fost permis ca ele să devină ofrande.

De aici noi învățăm că nu trebuie de dat la sinagogă nimic care a fost făcut sau folosit zilnic decât dacă are un avantaj special sau a fost transformat.

O observație despre rugăciunea de Șaharit (dimineață)

„Dar ei au continuat să aducă daruri de bunăvoie, în fiecare dimineață devreme” (Exod 36:3)

Acest verset spune că se sculau dimineața din timp și aduceau darul la Tabernacol foarte devreme. De aici o aluzie la cei care cred să se scoale de Șabat târziu. Însă atât de Șabat cât și de restul zilelor săptămânii, rugăciunea trebuie făcută dimineața devreme.

Sunt unii care obișnuiesc să mănânce ceva înainte de rugăciune. Este interzis acest lucru; este voie doar la bolnavi și la unii care nu se pot abține deloc. Este voie doar de băut apă. În Șulchan Aruch, vol. Orah Haiim 99 scrie: „Să nu se mănânce și să nu se bea în afară de apă înaintea rugăciunii atât în timpul săptămânii cât și de Șabat și sărbătoare. Se mănâncă și se bea doar pentru însănătoșire”. Dacă se mănâncă înaintea rugăciunii, trebuie făcut și kiduș. Când mănâncă după rugăciune, trebuie din nou făcut kiduș ca nu cumva să se ivească dubii în inima cuiva.

Așadar, fiecare dintre noi să treacă peste greutățile trezirii și să meargă în zori, odată cu răsăritul, la rugăciune. După ce se va obișnui, nu va mai dori să meargă la rugăciune mai târziu.

Când ne aflăm într-o sinagogă, care este o „casă a adunării” - *bet kneset* בית כנסת, trebuie să fim conștienți că este un locaș care conține sfințenie și ca atare să ne comportăm ca într-un asemenea locaș. Dacă nu știm cum să ne gestionăm, să ne documentăm și să învățăm cum să fim demni când ne rugăm la Domnul Dumnezeu.

Articolul acesta ca și altele sunt inspirate din lecțiile marelui rabin, fost prim-rabin al Israelului, Mordechai Eliyahu.